

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 49 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.
 Za oznanila plačuje se od četristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
 Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenstvo je v Gospodskih ulicah št. 12.
 Upravnitvuj naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50
„ četr leta	3 „ 30
„ jeden mesec	1 „ 10
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četr leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — "
„ četr leta	4 „ — "
„ jeden mesec	1 „ 40

Naročuje se lahko z vsakim dnevom, a hkrat se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziram na dotično naročilo.

Upravnitvovo „Slov. Naroda“.

Interpelacija poslanca grofa Lažanskega in tovaršev

do ekscecence gospoda ministerskega predsednika kot voditelja ministerstva notranjih zadev.

Kakor se je te dni v javnih listih čitalo, izdal je deželni predsednik koroški na podrejena mu okrajna glavarstva nastopno naredbo:

Slavnosti, ki jo je dne 8. in 9. tega meseca priredilo telovadno društvo v Ljubljani, udeležil se je tudi deželni poslanec Gregor Einspieler, kateri je povodom nekega banketa v imenu vseh prisotnih Slovencev odposlal telegram vladiki Strossmayerju.

Ker se iz tega sme domnevati, da Einspieler mej slovenskim prebivalstvom Koroške agituje v zmislu tega škofa znanih teženj, prosim Vaše blagorje izvršuje naročilo njegove ekscecence gospoda ministra notranjih zadev,

LISTEK.

Češko dijaštvu.

(Dalje.)

Da so moravski in šleski Čehi za Čehi v kraljestvu tako daleč zaostali, kar se tiče narodne zavesti in politične zrelosti, temu je poleg inega zgodovinskega razvoja in različnih drugih okolnostij uzrok tudi to, da je tam nedostajalo narodnega dijaštva, ker neimajoč pravega središča, kakeršno je za Čehi v kraljestvu Praško vseučilišče in politehnika, razkropilo se je češko-moravsko in šlesko dijaštvu, kar ga je bilo, po različnih tujih zavodih: godilo se mu je, kakor se je godilo in se še godi dijaštvu slovenskemu.

Ne dá se oporekat, da ima vsak narod v velikošolski mladini znaten del svoje inteligencije. Ali iz tega velikega zaklada narodnega razumništva ima narod le tedaj neposredne koristi, ako ta zaklad ne leži zakopan, ampak se vzajemno z ostalimi činitelji porablja v obči prosploh. In iz ravno označenega delovanja češkega dijaštva sledi, da narod češki ima dejanjski in neposredno od svojega

da Einspielerja v njegovem občevanji s slovenskim prebivalstvom strogo, a neočividno nadzorujete in me o rezultatih tega nadzorovanja obvestite.“

Podpisanci stavijo do nj. ekscecence vprašanje:

1.) Ali je njegova eksceanca v resnici uplovila na prej omenjeno naredbo ter deželnemu predsedniku koroškemu naročila, da se deželni poslanec Gregor Einspieler stavi pod nekakšno policijsko nadzorstvo, oziroma, da se tega poslanca občevanje ž njegovimi volilci strogo, a ne očividno nadzoruje?

2.) Meni li gospod ministerski predsednik, da je odpošljatev telegrama na katoliškega škofa državi nevarno dejanje?

3.) Katere posebne naredbe je menil gospod ministerski predsednik z besedami: strogo, a neočividno nadzorstvo, in

4.) Kako misli gospod ministerski predsednik preprečiti, da se z naročenim „strogim, a neočividnim nadzorstvom“ ne bode omejevali ali pa oviralo svobodno, v zakonu utemeljeno občevanje poslanca in njegovih volilcev?

Na Dunaji dne 24. aprila 1890.

Dr. Engel. — Dr. Gregr. — Spindler. — Janda. — Dr. Vitezic. — Dr. V. Kounic. — Lažanski. — Dr. Blažek. — Dr. Herold. — Ozarkiewicz. — Pernerstorfer. — Dr. Vassay. — Perić. — Borčić. — Dr. Kronawetter. — Eichhorn. — Dr. Masovič. — Kreuzig.

Govor državnega poslanca dr. Ferjančiča

v državnem zboru dn 22. aprila 1890.

(Dalje.)

Vsekakor ne smemo pri tem pozabiti, da je že od nekdaj ogromen razloček v razmerah, v katerih življenje in se izobražuje češko in v katerih slovensko dijaštvu. Odgoja češkega dijaka vrši se od prvega početka na osnovnih šolah do poslednje stopinje akademičnih študij na velikih šolah izključno na narodni podlagi. Osnovne šole bile so celo za osvetljenega absolutizma, ko se je po naredbi Jožefa II. imela uvesti v vse šole in urade nemščina, na deželi in tudi nižji redi po čeških mestih češke. Sedaj se nemščina na osnovnih šolah v čeških okrajih načelno nikjer ne poučuje. Na čeških srednjih šolah, katerih imajo Čehi 57 (gimnazij in realki) predavata se nemščina in francoščina kot učna predmeta, in dijak more si iz obeh izvoliti, in le jeden je zanj potem obvezan predmet. Češkega dijaka izobražuje domači češki učitelj, kateri mu nepristranski pove in pojasni, kaj so bili in kaj so Čehi in njih olikan slovanski jezik. Da zapusti torej češki dijak srednjo šolo s popolnoma drugačnimi nazori o svojem narodu in slovanstvu sploh

irredentizem jel razjedati vse sloge, vse razmere v Trstu in Primorji. Položaj je bil postal neznosen in moralno je priti do premene. Prav oddahnili smo se, ko je prišla premembra, zlasti slovenski narod se je oddahnil, ko je pal mož, ki je z železno roko zatiral vsako slovensko gibanje. (Poslanec Šuklje: Tako je!)

Bilo je najboljše upanje, da se bodo razmere ugodno zasukale.

Vojaški strokovni list „Reichswehr“, gotovo poklican in nepristranski organ (Prav res! na desnici) se je bil izrekel, da ne gre, da bi se v Trstu nadaljevala italijanska politika, da se ni moč opirati na italijanski element. Za nemško politiko pa ni tal.

Ta list sam je svetoval, da bi se nadalje vladala opirala na slovenski element, ki je tako v večini. (Klici na levici: Oho!) Prosim ne posegajte mi v besedo. „Reichswehr“ bude gotovo nepristranski vir. „Reichswehr“ kaže na Dalmacijo in na upravo Rodičeve in na njene uspehe, in pravi, da odkar je bil Rodič namestnik je irredenta Dalmacijo izbrisala izmej dežel, katere ima pridobiti Italija.

Pa naj svet pride od koder koli, zmenili se neso zanj.

Vlado v Trstu so dali v roke možu, ki je tudi dosedaj se ondu udeleževal vladanja. Dvomiti moramo, da bi mož, pred katerega očmi je irredenta vzrasla in se okrepčala, imel dovolj moči, da bi jo pobijal in zatrl, naj bi že tudi imel dobro voljo.

Če pogledamo razmere, kakor so se razvile v Trstu, odkar so se zvršile osobne premembe pri vladni, tega ne moremo upati. Pričakovalo se je zlasti od volitev, da bodo razmere premenile v za Avstrijo prijaznejem svetu. Kaj se je pa doseglo? Namesto štirih skrajnih mož volili so v mestni in deželnih zastop štiri zmernejše člane. Mej njimi je tudi notar dr. Piccoli, ki je v aferi z italijanskim konzulom Durandom igral protiavstrijsko ulogo.

Deželni in mestni zastop sta bila sestavljena in prejšnji župan je bil zopet voljen.

Že v prvem nagovoru se je pa postavil na stališče, ki ni posebno pripravno, da bi Slovenci mogli dobiti zaupanje v mestni zastop ali pa v vladu.

negi oni slovenski dijaki, katerim so učitelji strogo, nacionali Nemci, tedaj prečesto in rebus slavicis pristranski ali pa tudi nevečni profesorji ali celo — renegati, je do cela naravno.

Kar so se ustanovile v Pragi češke velike šole (vseučilišče l. 1882., politehnika l. 1869.), postala je za češkega dijaka nemščina brez mala nepotrebna, ker po sedanji naredbi morajo le pravniki, ki želijo nastopiti državno službo, pri poslednjih državnih izpitih napraviti v jednem predmetu skušnjo v nemškem jeziku. — Nasproti temu smemo pač trnjevo imenovati pot, po kateri mora hoditi slovenski dijak. Izročen je skoro izključno odgoji mačhe germaniske. Ima se boriti ne le z vsemi težkočami tujega jezika, preti mu mnogokrat celo nevarnost, da mu tuji vzduh, ki vlada po nekaterih naših srednjih šolah, zaduši popolnoma narodni čut. Materinem jezikom odmerjen je le skromen čas (izimši gimnazije na Kranjskem), kar ima žalostno posledico, da je občevalni jezik slovenskega dijaštva navadno jezik nemški. O slovanstvu izve slovenski dijak le pičlo malo in še to so često nazori, kakeršne navadno razširja o slovanstvu nemška učenost. Da nema torej visokih in bodrečih pojmov o svojem narodu in o književnem in kulturnem napredku slo-

V svojem nagovoru se je spomnil tudi slovenskega elementa v Trstu, kar se še poprej ni zgodilo. Zakaj je to storil? Da se Slovencem takoj pokaže gospoda. Po nekaterih sicer prijaznih besedah je rekel: „Ko bi pa nastopili predzrni agitatorji, ki bi hoteli motiti mir mej prebivalstvom v mestu in okolici, ki bi zahtevali pretirane in neumne reči (Poslanec dr. Steinwender: No, tedaj!), kateri preprije mej prebivalstvom vzbujajo in goj, tedaj gospoda moja se združimo v varstvo naše latinske kulture, te vzvišene hčere minolih stoletij. (Poslanec baron Hackelberg: Dobro!)

Kaj se pa te neumne, te predzrne in pretirane zahteve Slovencev. Slovenci zahtevajo, da bi magistrat, ki je tudi politično oblastvo, vsprejemal slovenske uloge in jih tudi reševal, Slovenci zahtevajo, da bi smeli njih zaslužnim možem na pokopališčih napraviti slovenske napise. (Klici na deinci: Kaj se jim zabranuje.) Slovenci zahtevajo podporo za namene bogočastja, ki bi res le Slovencem bile v prid, ker Italijani ne hodijo v cerkev (smej na levici); nazadnje pa zahtevajo, da bi mesto vzdrževalo slovensko šolo za 2000 slovenskih otrok. (Poslanec Šuklje: Jedna šola za 2000 otrok!)

To so pretirane in neumne stvari, katere zahtevajo Slovenci in predzrni agitatorji, ki to zahtevajo pri nas, so pa taki, kakeršnega vidite tukaj jednega v osobi poslanca Nabergoja. (Poslanec Šuklje: Taki so!)

Da tako govorjenje ne more vzbujati zaupanja v mestni zastop, je jasno. (Konec prih.)

Politični razgled.

Netranje dežele.

V Ljubljani, 1. maja.

Češka sprava v nevarnosti.

Mnogo Staročehov si baje v deželnem zboru ne bode upalo glasovati za češkonemško spravo in zaradi tega je celo mogoče, da bi bila zavrnjena. Češki listi že računajo s to eventualitetu in razpravljajo vprašanje, ali ostanejo naredbe grofa Schönborna, izdane na podlagi sporazumljenja, še veljavne, ako se sprava razdere. Češki listi tudi pišejo, da bodeta gotovo minoli dve leti, predno se bode vsa sprava uresničila. Letošnje izredno zasedanje deželnega zборa češkega bode tudi tako kratko, da ni misliti, da bi se mnogo stvarj, ki se tičejo sprave, moglo rešiti.

Če se pa sprava ne doseže pred državnoborškimi volitvami, je potem njen uresničenje jako dvomljivo, ker se utegne ves položaj premeniti. Nekoliko pa tudi vladni krogi neso več tako naudušeni za spravo, ker levičarji nečejo prestopiti v vladni tabor in še vedno delajo opozicijo.

Nezaupnica dr. Riegru.

„Narodni Listy“ objavili so nezaupnico doktorju Riegru, katero je podpisalo 56 volilnih mož njegovega volilnega okraja. V tej nezaupnici se hudo kritikuje postopanje Staročehov glede Husove ploče in pa odklonitev mladočeške državnopravne adrese. Posebno Riegrovo utemeljevanje te odklonitve je kako razčililo narod češki. Nadalje se v tej izjavi volilcev hudo kritikuje češkonemška sprava. Nemcem so Staročehi dovolili vse to, kar so poprej trdili, da bi škodovalo češkemu narodu. Volilni moži pozivajo dr. Riegra, da odloži mandat svoj.

Dolgoletni vodja naroda češkega je torej zradi svoje neodločnosti zgubil zaupanje volilcev svojih. To je slutil Rieger že poprej in se je za-

vanstva, je naravno, ker slovanstva ne pozna, ga ne more poznati, kajti njemu propoveduje se le o velikosti jedino zveličavnega nemštva. Pa tega še ni zadost; marsikje in često gleda se strogo na to, da ne pride slovenskemu dijaku kaj v roko, kar bi ga moglo vzbujati in vnemati za višje narodne ideale. Na neki gimnaziji na Slovenskem se je strogo prepovedalo dijakom, naročiti se na kak slovenski list; posebno trn v peti bil je dotičnikom na primer A. Trstenjakov „Spomenik slovanske vzajemnosti“, bivši ilustrovani list „Slovan“, šaljiv list „Jurij s pušo“ itd. Na drugem zavodu dobil je slovensk dijak ukor od ravnateljstva, ker se je učil ruskemu jeziku, in ruske knjige so se mu konfiskovale, češ, da bi zavod prišel na slab glas, če bi se izvedelo, da se pestuje tu ruščina! In še marsikaj originalnega dalo bi se v tem oziru povedati, kar je le pri nas potrebljivih Slovencih in morda še onostran Litve — na Slovaškem mogoče. Zato pa je prva in najnajnejša potreba, da si že skoro „priborimo“ slovenske srednje šole ne le na Kranjskem, ampak povsod, kjer živé Slovenci, ker zlo, katero trpi v moralnem in duševnem oziru slovensko dijaštvu in vsled tega ves narod, je v nebo vpijoče. — (Konec prih.)

radi tega pri budgetnej debati tako rekoč poslavljaj od javnega delovanja.

Vnajme države.

Evropski mir.

Socijalizem in anarhizem se močno razširjata po vsej Evropi in postajata že nevarna sedanjemu družbinskemu redu. Vse evropske viasti si morajo prizadevati, da odstranijo to nevarnost, to se pa more le zgoditi, če bodo vse države jedine. Anarhizem bi se pa posebno še le pokazal, ko bi prišlo do splošne evropske vojne. Saj je znano, da je francoska komuna v Parizu začela zazasjati, ko je državna sila bila oslabljena na bojiščih.. Zatorej bode pa tudi sedaj vse evropske vlade skušale ohraniti mir, dokler se ne zatre anarhistični dub in bodo rešenje važnih vprašanj odložile.

Vojna priprava v Srbiji.

Kakor se poroča v „Daily News“ iz Belega grada je v tajni seji ministerski predsednik Gruić zahteval 10 milijonov za vojne namene, predloživši dokumente, iz katerih se je razvidelo, da je bodočnost negotova: Ko je skupščina dovolila jednoglasno ta kredit, je interpeloval radikalni poslanec vlado, bode li Srbija osamljena, ako pride do vojne, ali jej je vlada priskrbel zaveznikov. Na to je odgovoril predsednik skupščine in je poročal o svojem potovanju v Rusijo. Rekel je, da Srbija v vojni ne bude osamljena, temveč bode vkupe z najmočnejšo evropsko državo zmagala ali pa bode vkupe ž no premagana. Veliko naudušenje je pa vzbudila izjava, da je car Pašiću obljudil, da srbskih svojih bratov nikdar pozabil ne bode.

Odprava obsednega stanja na Kreti.

Porta se je odločila, da se odpravijo obsedno stanje in vojna sodišča na Kreti. Dotični ukrep se je že razglasil in je mej kristijanskim prebivalstvom napravil najboljši utis. Prebivalstvo se je po vsej deželi pomirilo in v Carigradu se nadejajoč, da se ni bati ustaje. Grška tudi tako več ne hujša Krečanov, dobro vedeč, da sedanji evropski položaj ni ugoden za zdajenje Krete z Grško. Velevlasti žele, da se ohrani mir in bi Grkom jako zamerili, ko bi ga skušali rušiti.

Dijete v nemškem državnem zboru.

Nemški državni poslanci ne dobivajo nobenih dijet. Že večkrat je državni zbor sklenil, da bi se jim dovolile dijete, pa je vselej se uprl zvezni svet. Največji nasprotnik dijetam je bil knez Bismarck, ki je vedno trdil, da morajo poslanci iz domoljubja ta posel opravljati. Če bi se jim dajale dijete, bi se kmalu našli možje, ki bi parlamentarizem zmatrali za svoj poklic. Deloma je državni kancelar imel prav, ker to res poniže parlament, če se najdejo elementi, ki zmatrajo poslanstvo za navadno službo, s katero si služijo kruba. Toda stvar pa ima še drugo stran. Če poslanci dnevnic ne dobivajo, pa morejo v državnem zboru sedeti le bogatini ali pa možje, ki imajo druge dobre službe, ki gotovo nižjih razredov ljudstva vselej dobro ne zastopajo. Posebno v državah, kjer je občna volilna pravica, je neobhodno potrebno, da dobivajo poslanci dnevnic, ker sicer zlasti za delavce nema pasivna pravica nobene veljave, ker je zvrševati ne morejo. Angleški parlamentarec Gladstone je pa nekoč sam poudarjal, kako važno je, da tudi nekaj delavcev pride v parlament. V Nemčiji imajo sedaj delavec res v državnem zboru 36 zastopnikov, a to napravlja delavcem veliko bremen, ker jih morajo sami vzdružavati.

Sedaj, ko je odstopil Bismarck, bode se v državnem zboru zopet stavlji predlog, da se dovolijo poslancem dnevnic. Upati je, da sedaj zvezni svet tega predloga ne bode zavrgel, ker novi kancelar ni tak nasprotnik dnevnicam, kakor je bil knez Bismarck.

Dopisi.

Iz II. Bistrice 25. aprila. [Izv. dop.] Revščina je letos velika, pomankanje splošno. Hudo je za živež, še huje za denar. Zato nas je toliko bolj v srce zbolelo, ko smo zvedeli za malo časten način, kako se našemu kmetu denar izžema.

Načelo velja, da se strogo kaznuje mazač, ki neopravičeno daje zdravila; da se kaznuje zakečni pisač, ki neopravičeno pravde vodi. Logično bi torej tudi bilo, da se kaznuje tak, ki nema ni sposobnosti ni opravičenja za zemljemerska dela, a jih vendar odpravila in si zraven mastno računi. Takemu trebalo bi delovanje za vselej zaprečiti, ker stranke zelo oškoduje in jih mnogokrat zakoplje v posestne pravde itd.

Saj je zakon, da morajo privatni zemljemerji izpite delati, da dobe koncesijo za zemljemerstvo. Nobeden drugi pa ni opravičen za taka dela.

Ker pa na deželi in lahko dobiti koncesioni ranega zemljemera, morali bi po našem skromnem mnenju zemljemerska dela (delitev zemljišč in slično) izvrševati c. kr. evidenčni zemljemerji za odškodnino, ki bi morala biti natanko določena (morbidi je tudi).

Slučaj, kateri daje povod današnjemu dopisu, zadev je naše Veliko-Bukovčane, a vršil se je preko naše meje, v Istri. Tam imajo — v Podgradskem okraju — Veliko-Bukovčani gozd, katerega razdeliti jih je dovolilo c. kr. primorsko namestništvo.

Delo prevzel je ali prav za prav ponudil se je Veliko-Bukovčanom sam tamošnji c. kr. gozdn asistent. Koliko tehničnega znanja in sposobnosti ima tak gozdn asistent si lahko vsak misli posebno ako omenjam, da je bil še pred krščkim „Forstwartz“. A računati pa zna. Za razdelitev parcele, ki meri kacih 50 oral, odšteci so morali Veliko-Bukovčani petinšestdeset goldinarjev!!

Visoka vlada! Tako ne bi smeli tvoji uradniki delati!

Iz Kamniškega okraja 29. aprila. [Izv. dop.] Učiteljsko društvo za ta kraj imelo je svoje zadnje zborovanje dne 24. aprila v Mengši. Došlo je 27 društvenikov mej temi 7 učiteljic. Predsednik društva g. Janko Janežič otvoril je ob 10. uri. dopoludne zborovanje pozdravi s primernimi besedami čestite navzočnike zahvaljuje se jim hkrat na mnogobrojnej udeležbi. Spominja se nadalje službene desetletnice gospoda barona Winklerja, omenjajoč njegovih izrednih zaslug za deželo Kranjsko, prečita čestitko odposlano v imenu društva, kakor tudi uradni list, v katerem se gospod deželn predsednik na istej zahvaljuje. Pozove konečno društvenike, da v znak spoštovanja in hvaležnosti ustanjuje ter završi svoj nagovor z besedami: Živel, gosp. deželn predsednik! Visokemu rodoljubu slava! Temu vzkliku pridruži se prisotno učiteljstvo z burnimi „slava“ in „živio“-klici!

Tajnik gosp. Kcel poroča, da se je 26. okt. m. l. učenja na sl. deželn odbor prošnja za zboljšanje učiteljskih plač, ter javi pristop 6 novih udov k društvu. Opominja društvenike opreznim biti, osobito sedaj, ko na „novi šolo“ od vseh strani sovrag preži ter skuša samostojnost učiteljevo uničiti. Obsoja nekaterih listov (à la „Stara Soča“) proti temu stanu naperjeno pisavo, ter priporoča časopis „Popotnik“ v prijazno naročbo.

Blagajnik g. Tramte obvesti navzočne tovariše in tovarišice o društvenih dohodkih in izdatkih, iz česar poročila se razvidi, da blagajnica še ni na suhem, pač pa kaže precejšnji prebiteit.

O tretji točki: „Sestava podrobne učnega načrta“ poroča kako zanimivo in temeljito okrajni šolski nadzornik g. Letnar. „S to sestavo“, pravi g. nadzornik, „izognili se bodemo sleheremu in nespametnemu eksperimentovaju ter zadobili priprave nam pripomoček, prisvojiti si saj v nekolikih meri učiteljske spretnosti. Ako se učitelj temeljito peča s svojo nalogo, mu je napredek gotov.“ Ker ne dopušča, prostor o tej razpravi obširnejje govoriti, želeti bi le bilo, da se to velevažno poročilo v kakem strokovnem listu i ostalim tovarišem obdelani. Da bode učiteljstvo g. nadzorniku na tem priobčenji hvaležno, ni dvojiti.

Vsled nasveta g. tajnika, naj se radi učiteljske konferencije, ki se bode vršila meseca julija, zborovanje društva v mesecu juniju opusti ter sedaj voli nov društveni odbor, je bil izid volitve, ki se je za tem vršila, takle: Gosp. Janko Janežič, predsednik; gosp. Val. Burnik, podpredsednik; gosp. Al. Kcel, tajnik; gosp. Ant. Javoršek, tajnikov namestnik; gosp. Ign. Tramte, blagajnik; gosp. Avg. Štefančič, povevova; gosp. nadz. L. Letnar, odbornik. Delegatom za zborovanje „Zavez“ v Celje, o Binkošnih praznikih, volijo se pa gg. nadz. Letnar, Burnik, Javoršek, Kcel. Dalje še gosp. nadzornik pojasnjuje nekaj vprašanj glede statističnega popisovanja ljudskih šol, društveni predsednik pa priporoča od učitelja v Središči, g. Kosija odposlani knjižnici „Stariši podpirajte šolo“ in „Narodne legende“ društvenikom v blagovoljni nakup ter se vrhu tega sklene, da se v bodočnosti učiteljstvo ne vabi več po dopisnicah k zborovanju temuč objavilo se bode dotično „Vabilo“ le v časopisih. Napisled se g. predsednik zahvaljuje gg. poročevalcem, osobito g. nadzorniku na velezanimivej razpravi, ostalim tovarišem in tovarišicam pa na ustrajnosti in zauimanji, s katerim so sledili posameznim poročilom ter zaključi zborovanje z željo, da se zopet zdravi in krepko snidemo.

Obeda v priljubljenega gosp. Levega gostilni udeležili so se vsi došli udje. Hitro, hitro potekel nam je čas mejsebojnega razgovora in prijateljskega občevanja. Pa vsaj se temu ni čuditi, kajti bivati v družbi koleginj, kakoršne so v nas, sme biti po-

nosno vse slovensko učiteljstvo. Ne sramujejo se svojih koleg, kakor je marsikje običajno, ne zdi se jim preprosta mila nam materinščina ter z radostjo zamoremo beležiti, da niti jedne v okraji službujočih ni pogrešati v društvenem imeniku. Takih odgojevalk je narodu potreba! Zatorej: „Čast, komur čast!“

Jankovič.

Domače stvari.

— (Prvi maj) ni pokazal prijaznega obraza. Zjutraj je bilo mrzlo, da je prav dobro služila dvojna suknja. Delavci, katerih danes praznuje kakih 900 do 1000, bili so že zgodaj v mnogem številu na Rožniku, od koder so šli v malih tolpa na zbirališče v „hôtel Evropa“. Po Dunajski cesti so stražili žandarmi in mestni redarji. Proti 1/2 10. uri pričel se je shod, katerega se je udeležilo do 500 delavcev mej njimi tudi nekateri z Vižmarja in iz Šiške. Red v dvorani vzdrževali so in ga bode ves dan vzdrževali delavci, ki so označeni z rudečebelimi kokardami. Zborovanje otvoril je sklicevatev g. Kordelič, ki je bil izbran predsednikom, podpredsednikom g. Wajda, zapisnikarjem pa gosp. Grablevec. Predsednik in podpredsednik sta v slovenskem in nemškem jeziku opozarjala delavce, naj skrbe za najlepši red, da se jim ne bodo predbacivalo, da hočejo priti do svojih pravic nepostavnim silovitim potom. Zborovalci odobravali so ta opomin z „dobroklici.“ Potem je govoril slovenski g. Zadnik skoro nad jedno uro o delavskem vprašanju in razvijal socijaldemokratični program, ki se ima izvršiti strogo postavnim potom, nikakor ne s silo. O istem predmetu govoril je nemški g. Brozovič, krajše, a tudi jasneje. Potem so govorili o osemurnem dnevnem delu gg. Zadnik, Brozovič, Vovk in Kordelič. Zadržaj vseh govorov je bil osem ur dela, osem ur za razvedrilo in omiko in osem ur za spanje. Vsi govorniki so govorili tako da magistratni komisar, g. Robida, ni imel njenkrat povoda sceti v besedo kakemu govorniku. Konečno v sprejela se je resolucija za osemurno delo in pritrdovalo tudi drugim zahtevam letosnjega Pariškega socialističnega kongresa. Zadnji govorniki so morali biti jako kratki, ker je gostilničarka zahtevala, da se zborovanje konča pred 12. uro, da bode prostora za stalne goste. Ob 12. uri je bilo zborovanje, ki se je vršilo v najlepšem redu, končano in delavci odšli so večinoma na svoj dom. Ob 2. uri popoludne odšli so delavci v Spodnjo Šiško v gostilnico „K združenju“. Potem se vrnejo v „hôtel Evropa“, kjer bode petje, deklamacije in ples do 10. ure zvečer. Dalje godbi ni dovoljeno svirati. Ni dvomiti, da se tudi ostali program prvega maja izvrši v najlepšem redu, kakor se je pričel, kar bode delavcem le v čast in korist. Neprjetno vreme dopoludne spremenilo se je po 12. uri v prav rahel dež, kar utegne zabavo v Šiški pokvariti, kajti nameravana je na prostem na gostilničnem vrtu.

— (Velezaluzni gospod Vekoslav Spinčič,) deželnli poslanec in odbornik v Poreči, bil je dne 27. aprila t. l. izvoljen jednoglasno častnim občanom Dornberške županije, t. j. dveh katasterskih občin Dornberg-Prvačina.

— (Gosp. dr. P. Defranceschi) je od deželnega odbora kranjskega imenovan asistentom in sekundarijem na porodnišniciem in ginekologičnem oddelku bolnice Ljubljanske.

— (Gosp. dr. A. Homan,) okrožni zdravnik v Trebnjem, je na svojo prošnjo premeščen kot okrožni zdravnik na Brdo.

— (Deželno gledališče.) Deželni odbor kranjski je mestnemu magistratu predložil načrt novega gledališča in prosil, da se določi stavbinska črta na cesarja Josipa trgu gledališkemu stavišču, katero je v ta namen mesto podarilo deželi. Vsled te prošnje bode v soboto dne 3. maja ogled na lici mesta. K temu ogledu vabljeni so lastniki sosednjih hiš, da prijavijo svoje ugovore, ko bi jih imeli. Potem ima mestni odbor določiti stavbinsko črto. Ako se to kmalu zgodi, se lahko zgradba že letos prične, ker so vsi načrti izgotovljeni in prihodnjo jesen bi se že lahko igralo v novem gledališču. Naj bi se stvar ne zavlačevala, da ne bode Ljubljana, jedina mej deželnimi stolnimi mest, brez gledališča.

— (Muzejsko društvo) ima v soboto dne 3. t. m. zvečer ob 6. uri svoj mesečni shod, na katerem bode g. Pečnik pronašal o arheoloških izkopavanjih na Kranjskem.

— (O našem rojaku g. Franu Trtniku,) ki se izobražuje na opernej šoli v Pragi,

piše najboljši češki glasbeni kritik Novotný v „Hlasu Naroda“ sledče: „Kakor znano, izroča uprava narodnega gledališča mojstru Levu za izvežbanje v pevskej umetnosti one talente, katere je po skrbnih poskušnjah spoznala sposobne za nadpolni razvoj. Mej temi vzbuja nemalo pozornost junaki tenorist g. Fran Trtnik, po rodu Slovenc, kateremu omogočuje velikodusna požrtvovalnost nekaterih čeških rodoljubov življenje v našem mestu. Gospod Trtnik ima od prirode izredno dočkovani material glasu, kateri se že sedaj vsled skrbnega negovanja mojstra Leva razlega v vseh pozicijah gori do usodnega visokega C. Njegov timbre glasi se mogočno in kovinsko, poleg tega ima pa tudi njegova mezza voce lagodni zvok, tako da je mlademu pevcu odprto lirčno in junaško polje. Kakor sem spoznal z radostjo iz predavanja Faustove Cavatine, napredoval je g. Trtnik tudi v predavanji tako, da se bode bržkone že v bodočej zimskej sezoni mogel predstaviti našemu občinstvu na održ „Narodnega gledališča“.

— (Slovenski dijaki v Pragi.) Toliko Slovencev, kakor letos, menda še nobeno leto ni bilo na Praškem vsečilišči. Prijatelj našega lista — Čeh — poroča nam namreč, da Praška alma mater deli letos višje izobraževanje: jednemu filozofu, dvema pravnikoma in trem medicincem Slovencem.

— (Mestna hranilnica Ljubljanska.) Meseca aprila t. l. uložilo je 333 strank v mestno hranilnico 127.729 gld. 28 kr., vzdignilo pa 118 strank 43.713 gld. 7 kr.

— (Postojinskega župana) izvolitev, ki se je vršila dne 24. marca 1888 t. je ministerstvo razveljavilo. Voliti je torej novega župana.

— (Na Savi) 1. maja. V Trbovljah se zopet dela. Na Hrastniku vse redno. Na obeh krajin ima vojaštvo zasedene važne točke. Na vseh potih stojijo vojaške straže, ki ne pripuščajo ni izhoda ni vkaza, tako, da je občevanje delavcev mej pojedini rudniki in tovarnami preprečeno popolnoma. — V Zagorji izprosili so si premogokopi mirnim potem, da smejo praznovati danes, kar se jim je dovolilo pod uvetom, da se zopet jutri po navadi poprimejo dela. — Sli so na to z godbo na čelu k maši. — Popoludan kanijo poslati deputacijo k ravnateljstvu, zahtevajoč, da se jim dovoli pristop k društvu „Zagorski Sokoli“, kar jim je sedaj zabranjeno pod kaznijo odpuščenja iz službe.

— (Vino- in sadjerejsko društvo v Dornbergu) priredi v nedeljo dne 4. maja vinško razstavo, kakor navadno vsako leto. Po preskušnji vin bode popoludne v šolskem poslopju predavanje o vinarstvu. K tej razstavi vabi uljudno gospode vinorejce in vinoreje prijatelje odbor.

— (Narodna čitalnica v Kranji) priredi majnikovo veselico dne 3. maja 1890 v svojih prostorih. Vspored: 1. „Preveč sreče“, vesela igra v jednem dejanju. 2. Ples, pri kojem svira oddelek vojaške godbe domačega pešpolka. Začetek ob 8. uri zvečer. Ustropina: udom 20 kr. za osobo, neudom 60 kr. za osobo.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

— (Dunaj 1. maja ob 11. uri dopoludne.) Dunaj kaže vsakdanje lice. Vreme krasno, promet nič ne zastaja, prodajalnice in skladischa z malimi izjemami odprta. Javni semnji vrše se, kakor sicer. Delavci, praznično oblečeni, hite, v malih četah k shodom, katerih bode dopoludne kaci 40 in na katerih se bodo posvetovali o točkah programa, sklenenih na lanskem socialističnem kongresu v Parizu. Redarji, ki nemajo službe, in vojaki v vojašnicah pripravljeni. Na ulicah in trgih neso nikjer vojaki nastavljeni, le v predmestjih, znanih iz zadnjih izgredov, Neulerchenfeldu, Ottakringu in Hernalsu stoejo mali oddelki konjice v polni vojni opravi. Zjutraj prišli nadvojvode Albrecht, Rainer in Viljem informovati se o pripravah. Dne 1. maja običajno življenje v Praterji začne se razvijati. Doslej iz območja policije Dunaja še noben nemir naznanjen. Vsi delavski shodi vršili so se mirno.

— (Dunaj 1. maja.) Iz Trsta se javlja, da se deloma dela, deloma praznuje. Isto tako Solnograd. V Pulji vse dela, v Bjelskem, Bjali, in okolici vse praznuje. V Krakovem ukrenile so se zadnjo noč varnostne naredbe zaradi vznemirjajočih glasov o izgredih proti židom.

Mir se ni kalil. Danes v Krakovem delajo vse delarnice, vse tovarne.

— (Dunaj 1. maja.) Cesarica pripeljala se dopoludne iz Wiesbadena.

— (Budimpešta 1. maja.) Zjutraj igrale, kakor sicer prvega maja, vojaške godbe budinco po mestu ob krasnem vremenu. Ulice kakor navadno. Tolpe delavcev hite k shodu. Sprevd delavcev k javnemu shodu bo še le popoludne. Odbor delavcev trdno sklenil, energično preprečiti vsako demonstracijo.

— (Budimpešta 1. maja.) Razna znamenja izgredov se kažejo. Zjutraj napalo 100 tujih mlinskih delavcev tovarni, prišedše delat.

— (Brno 1. maja.) Po noči začelo v tukajšnji volnati tovarni goreti. Bilo najbrže zapago. Škoda znatna.

— (Kernov (Jägerndorf) 1. maja.) Tkalska obrt skoro popolnoma praznuje, isto tako tudi druge tovarne. Dopoludne bil shod 3000 delavcev v polnem redu. Mir se doslej ni kalil.

— (Privoz 1. maja.) Izimši dve jami, kjer delavci z dovoljenjem praznujejo, dela se v vseh jamah okoli Ostrove in Karvina. V Vítkovci, Ostrovi, Ratimanu, Hrušovi in Friedeku tovarne v polnem delu. Dan bode mirno potekel v območji strajka. Tovarnar Bumbala v Frankstadtu ceni svojo škodo na blizu 12.000 gld. Delavci v Sajbuski tovarni za sukno delo mirno ustavili.

— (Lvov 1. maja.) Popolni mir. Na rotovškem dvorišči shod delavcev. Iz Galicije se ne naznajajo niti izgredi, niti demonstracije.

— (Opava 1. maja.) Izimši jedno, delajo vse tovarne. Popolni mir.

— (Prostjejev (Prossnitz) 1. maja.) Ko so včeraj prijete delavce priveli danes dopoludne v ječo, napalo 4000 delavcev jetnišnico. Vojaštvo posega vmes.

— (Verbovsko 1. maja.) Kot protidemonstracijo ovenčali so delavci stroje za lesno obrt in premenili tovarno v cvetličnjak z napisom: Živila tovarna!

— (Rim 1. maja.) Mesto popolnoma mirno. Prodajalnice deloma zaprte, deloma odprte. Vreme deževno. Vatikan tudi ukrenil previdnostne naredbe, pripravil Švicarje in žandarme. — „Capitan Fracassa“ zanikava, da bi bili v Rimu zaprli anarchiste, kakor tudi vest, da so zaradi puntarskih govorov zaprli nekatere vojake.

— (Rim 1. maja.) Iz Pavije, Mantove, Turina, Napolja in Riminija naznana so polni mir, povsod dežuje.

— (Bukureš 1. maja.) V zbornici poročalec priporočal, da se dovoli kredit za utrdbe in vojni minister pooblasti, da naroči potrebni material.

Razne vesti.

* (Za stradajoče Črnogorce) poslalo je „Slavjansko blagovoriteljno občestvo“, kakor piše „Glas Črnogorca“, 352.749 frankov podpore.

* (Delavsko gibanje.) Na Dunaju strajkujejo: vojeninarji, rokovičarji, delavci v tovarni za parna gonila in v delavnici državne železnice. Preté pa, da delo ustavijo: delavci v plinarnah, črevljarijih, tapetniki in pleskarji. Prvi maj hočejo praznovati: vojeninarji, rokovičarji, delavci po tovarnah, zidarji, tapetniki in pleskarji. — Strajkujejo še: v Ober-Waltersdorfu delavci v predilnici, v Gayi vsi delavci, v Bielicu delavci v tamkajšnji suknarni, v Gradcu mizarji in kovači, v Pottendorfu delavci v tovarni za sukanec itd. — Prvi maj hočejo razen navedenih imeti prost zlasti delavci na Češkem in Moravskem. V Linici so vsi posestniki tovarn prepovedali praznovati 1. maj, sicer vse delavce; ki bi takrat izostali, odpustē. — Na Češkem odposlali so po večje oddelke vojaštva v vse večje industrijalne kraje, zlasti v Libercu, Gabloncu, Friedland, Königinhof, Plzen, Saaz itd., takisto na Moravskem in Šleziji, tudi v Drobobycs in Boryslav v Galiciji odposlali so večje oddelke vojaštva. — V Gradei imajo biti dne 1. maja vse žganjarne zaprite ob 12. opolude, gostilne in kavarne v predmestjih ob 11. uri po noči, v srednjem mestu pa o polunoči.

* (Skoro še jedenkrat višji stolp kakor je Eiffel) hoče Eiffel v zvezi z Edisonom zgraditi v Chikagu povodom svetovne razstave, ki ima biti drugo leto. Podjetnika sta obljubila, da zgradita ob lastnih troških stolp, ki bode podoben Pariškemu, pa bode 500 črevljev višji, in da hočeta skrbeti tudi za električno razsvetljavo, dasi bode treba milijon električnih svetilk.

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji
za vse leto gld. 4.60; za pol leta
gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Tuji:

30. aprila.

Pri **Slonu**: Mayer, Hahn, Hirschler z Dunaja. — Muley iz Celovca. — Wagner, Jurkotić, Mischitz, Miklauz, iz Pulja. — Kožuh iz Staré Loke. — Premrov iz St. Vida. Luteršek iz Zagreba. — Klein, Oberstein, Hufnagel, pl. Ambrosch, grofina Egger iz Grada. — Rokko iz Gorice. —

Pri **Maliči**: Steiner, Pernold, Horovitz, Freiberger z Dunaja. — Dr. Muley, Mayer iz Grada. — Theiner iz Monakovega. — pl. Dulony iz Berolina.

Pri **Virantu**: Novak, Fojtel, iz Grada. — Polš iz Žužemberka. — Zagar iz Trebelnega. — Paulin iz Beljaka.

Tržne cene v Ljubljani

dne 30. aprila t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	7.33	Špeh povojen, kgr.	— 68
Rež,	5.33	Suravo maslo,	— 90
Ječmen,	5 —	Jajce, jedno :	— 2
Oves,	3.66	Mleko, liter	— 8
Aida,	5.33	Goveje meso, kgr.	— 60
Proso,	5.16	Teleđe	— 58
Koruza,	4.66	Svinjsko	— 60
Krompir,	3.48	Koštrunovo	— 34
Leča,	11 —	Pišanec.	— 50
Grah,	10 —	Golob.	— 17
Filol,	9 —	Seno, 100 kile	— 250
Maslo,	1 —	Slama,	— 223
Mast,	7 —	Drva trda, 4 metr.	— 60
Špeh frišen	5 —	meška, 4 "	— 420

V blagovoljno zanimanje!

S spoštovanjem podpisani si usoja s tem udano naznaniti, da s **1. majem t. l.** zopet prevzame

restavracijo hôtelia „Pri Slonu“

in da se bode na vso moč potrudil, da ustreže popoloma vsem zahtevam velečenjenih gostov.

Za blagovoljno obnovljenje zaupanja, katero se mu je prej v tako obilnej meri skazalo, in za prav obilni obisk prosi

najudaneje

(351—2)

Ivan Hafner.

Fin med v satovji

kilo 70 kr.; od 1 kile naprej pošilja se tudi po pošti. — Za čebelarje

pristni garantirani pitanec

v kositrenih škatljah po 5 kilo, à kilo 60 kr., (škatla 30 kr.), pošilja se po pošti proti predplačni ali poštnemu povzetju.

OROSLAV DOLENEC
svečar, (335—3)

trgovina z voskom in medom.

Zobozdravnik AVGUST SCHWEIGER

ordinuje vsak dan od 9. do 12. ure dopolnne in od 2. do 5. ure popoludne.

Stanuje (908—53)

v hôtelu „Pri Maliči“, II. nadstropje, št. 23.

Nova neprekosljiva pariška plomba, priznana od avtoritet za najboljšo, zobem jednakove barve ter namenosti "svojej trajnosti zlato plombo.

Umetne zobe in cela zobovja ustavlja po najnovješih ameriških metodah, ne da bi se odstranile korenine. Za vsak komad jamči.

Meteorologično poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Moč krina v mm.
30. aprila	7. zjutraj	736.6 mm.	6.2°C	sl. vzh.	jas.	0.00 mm.
	2. popol.	736.2 mm.	15.8°C	z. jz.	d. jas.	
	9. zvečer	737.4 mm.	10.4°C	sl. jz.	jas.	

Srednja temperatura 10.8°, za 0.3° pod normalom.

Dunajska borza

dné 1. maja t. l.

(Izvirno teleografično poročilo.)

Papirna renta	gld. 89.30	včeraj —	gld. 89.60	danes
Srebrna renta	89.70	—	89.95	
Zlata renta	109.65	—	109.60	
5% marrena renta	10.90	—	10.10	
Akcije narodne banke	942.—	—	943.—	
Kreditne akcije	295.—	—	296.50	
London	118.05	—	118.—	
Srebro	—	—	—	
Napol.	9.40 1/2	—	9.40 1/2	
C. kr. cekini	5.60	—	5.60	
Nemske marke	58 —	—	58.02 1/2	

4% državne srečke iz I. 1854	250 gld.	131 gld. 50 kr.
Državne srečke iz I. 1884	100 —	178 — 50 "
Ogerska zlata renta 4%	102 —	20 "
Ogerska papirna renta 5%	99 —	30 "
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	120 — 75 "
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	117 —	— "
Kreditne srečke	100 gld.	— "
Rudolfove srečke	10 —	20 — 50 "
Akcije anglo-avstr. banke	120 —	145 — 25 "
Trammway-društ. velj. 170 gld. a. v.	213 —	75 — "

Več sto veder

starega

bizeljskega vina
je na prodaj.

Vpraša se pri Leonhartu del Cott-u v Brežicah. (348—2)

VIZITNICE

priporoča

NARODNA TISKARNA v Ljubljani.

Trgovina z železnino

ALBINA C. AHČINA

v Ljubljani, Gledališke ulice št. 8

ima vedno bogato zalogu

stavbinskega orodja:

lopata, krampov, orodja za podzemeljska dela, okov za vrata in okna, pantov in ključavnici, zapahov, žebanje iz drota, vijakov, železa, pleha, drota, mesinga, bakra, kositarja, cinka, naklov, precepov z vijakom (šraubštakom) ter vrtalnih strojev za ključarje in kovače, kladov, sveder, obličev, pil in dlet, kakor tudi dinamita, užigalnih vrvic in kapic.

Staro železo, mesing, baker, kositar, cink in svinec
kupuje se vedno po najvišjih cenah. (77—9)

* Trgovina z železnino *

ALBINA C. AHČIN-A

v Ljubljani

Gledališke ulice št. 8

priporoča svojo

bogato zalogo **poljedelskega orodja**, posebno plugov, lepo in močno izdelanih po najnižji ceni, plužnih delov, motik, lopat, američkih gnojnih vil, prav lepo in lehkovo izdelanih, a poleg tega vender trpežnih, zobjov za brane, žag za na vodo, pil za žage, delov za vodnjake, mesingastih plošč za komate, potem rož, šteselcev, ôs, zavornice za vozove, okov za vozove, itd. šin za kolesa, podkrov, cokel, konjskih žebjev, slokih žag, kôs, srpov, slamoreznih kôs, klepalnega orodja, sekir, cepinov, železnih grabelj.

Staro železo, mesing, baker, kositar, cink, svinec kupuje se vedno po najvišjih cenah. (75—8)

Fin med v satovji

kilo 70 kr.; od 1 kile naprej pošilja se tudi po pošti. — Za čebelarje

pristni garantirani pitanec

v kositrenih škatljah po 5 kilo, à kilo 60 kr., (škatla 30 kr.), pošilja se po pošti proti predplačni ali poštnemu povzetju.

OROSLAV DOLENEC
svečar, (335—3)

trgovina z voskom in medom.

Brnska sukna

razposilja po originalnih tovarniških cenah

tovarna finega sukna

SIEGEL-IMHOFF

▼ Brnu.

za elegantno

pomladno in poletno

moško obleko

zadost je 1 odrezek v dol-

gosti 3.10 metra, to je 4 Dun.

vatli. 1 odrezek velja:

— gl. 4.80 iz navadne

— gl. 7.75 iz fine

— gl. 10.50 iz jake fine

— gl. 12.40 iz najfinješej

(129) pristne (20)

ovčje volne.

Nadalje so v največji izberi:

a svilo pretkana grebenasta

sukna, blago za ogretje, loden

za lovce in turiste, peruvienne

in tosking za salonske obleke,

predpisana sušna za gospodinjstvo,

blago iz sušanca za moške in dečke, ki se sme

prati, pristna piščig-glet-baga

itd. itd.